

Vänsterpress inför valet i september 2022

Nu på söndag (11/9) är det dags för val. Det är fortfarande mycket osäkert hur det ska sluta, ty enligt alla opinionsundersökningar svänger det ständigt åt ena eller andra hållet. Inget av de två stora blocken verkar ha övertaget. Valnatten kan därför bli en nagelbitare. Risken är stor att det blir svårt att bilda en regering som har riksdagens stöd.

Detta är den sista artikelsamlingen inför valet.

Någon kanske undrar varför artiklar från *Proletären* lyser med sin frånvaro. Anledningen är att de fört en mycket sekteristisk valkampanj och nästan uteslutande skrivit om de egna kandidaterna i olika kommunval (Lysekil, Gislaved, Karlstad, Ludvika, Örebro, Robertfors m fl). Man har i stort sett inte behandlat valet ur ett bredare perspektiv. Därför är deras valbevakning i stort sett ointressant för andra än dem själva och närmast sörjande.

Martin Fahlgren 9/9 2022

Innehåll

Flamman	1
<i>Socialdemokraternas höger-strategi är ett slag i magen</i>	1
<i>Valrörelsen är ett oförlåtligt svek mot våra barn</i>	2
Internationalen	4
<i>Rösta på V på söndag!</i>	4
<i>Centern och agrarfascismen: Några ränder gick aldrig ur</i>	5
<i>Viktigaste valet sedan 1976</i>	8
Offensiv	9
<i>Valrörelsen skickar många varningar</i>	9
<i>Extrem normalisering av rasism i valet</i>	10
<i>Stoppa rasismen och hetsen mot förorterna</i>	11

Lästips

[Vänsterpress inför valet 2022](#) (augusti)

Flamman

Socialdemokraternas höger-strategi är ett slag i magen

Enna Gerin

Flamman 8/9 2022

Socialdemokraternas valstrategi har hjälpt högern att flytta fokus från välfärdsfrågor.

Jag borde skriva något hoppfullt, något som ger energi och pepp nu i valspurten, tänker jag. Men det går inte. Det är dagar kvar till valet och jag är långt nere i ett svart hål. Jag skrollar på twitter och det känns som en feberdröm. De dagliga opinionsmätningarna slänger en mellan ljus och mörker. Det ingår i mitt jobb att följa valrörelsen så jag tar del av debatter, utfrågningar, presskonferensen, intervjuer och kommentarer. Det börjar bli ett arbetsmiljöproblem. Den första riktigt populistiska valrörelsen i Sverige. Politikerna jagar febrilt efter verklig-hetens folk, samtidigt tycks politiken allt mer frikopplas från verkligheten.

Receptet att möta komplexa samhällsproblem med retoriska enradningar har tagits till en ny nivå. Som att hårdare straff skulle lösa gängkriminaliteten. Som att ny kärnkraft skulle lösa den akuta elkrisen. Som att språkrav leder till bättre integration. M och S utfäster stora löften om enorma kompensationer för vinterns elräkningar. Lindrar hellre symptomen, än går till botten med problemen. Samtidigt pågår ett fasansfullt krig i Europa. Barbariet har sitt grepp om Ukraina. Men här vaggas svenska väljare in i tron att inga svårigheter kommer drabba oss. Inga uppoffringar kommer att behövas. Ingen vågar tala klarspråk om vad vi står inför. Samma sak gäller klimatkrisen.

Den invandringshatande högerpopulismen kommer inte längre från ett rasistiskt parti som alla andra markerar mot. I stället genomsyrar den hela valrörelsen. Strukturerar hur alla tar sig an samhällsproblemen. Sammanblandningen av frågor som rör brottslighet, segregation och invandring är fullbordad. Ingen verkar ifrågasätta den premissen längre. Förutom några tappra försök från Märta Stenevi. När ETC publicerar makalösa granskningar om Sverigedemokraternas hatarméer på nätet välter det inte valrörelsen. Vi är alla avtrubbade. Socialdemokraternas hundvisslor är patetiska. Vänsterpartiets strategiska tystnad börjar kväva mig.

Socialdemokraternas valstrategi verkar ha gå ut på att vara offensiva i högerns hårda frågor och defensiva i frågor som rör skatter och fördelningspolitik. Ett dubbelt slag i magen på en vänstersosse som mig. Strategin verkar inte ens funka. Ju mer S gapar efter högern i frågor som rör migration, segregation och kriminalitet, desto större plats får frågorna i valrörelsen. Jag trodde målet var att minska konflikten där för att på så vis ge plats åt andra mer klassiska höger-vänsterfrågor. Men välfärden, a-kassan, sjukförsäkringen, pensionerna och bostadspolitiken lyser med sin frånvaro. S kämpar med att få frågan om marknadsskolan att lyfta.

Snart är valrörelsen över. Att det är så jämt bidrar säkert till det höga tonläget. Det är så mycket som står på spel nu på valdagen. Jag tror ändå att en majoritet av svenskarna ser igenom allt detta mörker. Om inte så kommer det bli mycket värre innan det blir bättre. Men bättre kommer det en dag bli, jag lovar.

Valrörelsen är ett oförlåtligt svek mot våra barn

Carl Schlyter

Flamman 5/9 2022

Medan klimatkrisen förvärras för var dag som går tävlar riksdagspartierna om vem som kan erbjuda mest destruktiva lösningar. Det är mer av allt det som fört oss till katastrofens rand. Men våra barn kommer inte att förlåta oss denna tillväxthets, skriver Carl Schlyter.

Partier har historiskt blivit framgångsrika när de hade en idé om hur våra liv kunde förändras. Socialdemokratin växte när den hade en dröm om 8-timmarsdagen, som skulle ge människor tid att utvecklas, växa och organisera sig för att göra livet bättre. Liberala idéer om friheter och rättigheter, där kraften hämtades från att människor kunde välja andra liv än de liv de levde. I gamla kolonier, diktaturer och stormakter har styrkan i befrielseörelser kommit ur löftet om att avsluta krig, dominans och förtryck, helt enkelt att livet ska förändras.

Sverige 2022: Här handlar allt om att allt ska bevaras, vi ska köra lika mycket bil (eller mer), jobba lika länge (eller mer), flyga lika mycket (eller mer) vilken sak vi till vardags än håller på med ska det fortsätta (eller göras mer). Det är som att alla partier tror att just nu har vi nått zenit i livets utveckling. Samtidigt handlar valrörelsen om att allt är dåligt, elkris, klimatkris, artkris, gängkriminalitet, krig, till och med regeringspartiet kör med ”Sverige kan bättre”. Men det alla partier drömmer om är den livsstil vi hade, de liv vi hade. Vi ska få rabatt på el, bensin, mat, lån så att vi kan fortsätta skuldsätta oss och ekosystemen.

Nästan 2 000 forskare ropar rakt ut i valrörelsens idéöken på åtgärder för att lösa klimatkrisen och miljökrisen. IPCC varnar i allt starkare ordalag för att klimatkrisen är här nu. Den biologiska mångfaldens motsvarighet till IPCC, IPBES, är mindre känd men slutsatserna är nästan än mer skrämmande: arter dör ut i rekordfart och utvecklingen går åt fel håll.

I Sverige har psykisk ohälsa bland barn fördubblats sedan 80-talet.

Klimatet havererar, ekosystem kollapsar, barnen blir utbrända – det är läge för förändring. Valrörelsen är i full sving, men var är idéerna? Partierna tävlar om att gilla Hybrit, stålet med lägre utsläpp så vi kan gräva, spränga och tömma jordskorpan ännu mer, med gott samvete, under den felaktiga parollen att det skulle vara fossilfritt.

Alla partier gillar bilar, de mer bakåtsträvande subventionerar fossila bränslen, andra subventionerar biobränslen så att vi kan elda upp vår natur eller ibland överblivna slakterirester från köttkonsumtionen. De allra modernaste subventionerar elbilar, åt de som har råd.

Varenda parti röstar för att kalkbrotten ska brytas på, även när företaget gjort en ansökan i strid med lagen. Då ändrar alla så glatt lagen, för inget får stå i vägen för utbyggnaden av precis allt i Sverige.

Inte minst då skattesubventionerade datorhallar åt it-miljardärerna, batterifabriker, ståltillverkning, elektrobränslen, höghastighetståg, elbilar, ja det finns ingen hejd på allt vi kan göra med mer el!

Föga förvånande vill alla partier då också tävla med varandra i att bygga mer elproduktion. Vissa vill ha svindyra kärnkraftverk, andra vill ha vindkraft till havs, åter andra, på land. Några vill ha allt. Men alla vill ha mer!

Samma är det med vägar, järnvägar, byggnader och städer, mer är mottot. Valet präglas av vilken teknik partierna vill ha, inte hur vi kan leva goda liv.

Det finns skillnader mellan partierna, där Miljöpartiet brukar få bäst resultat i miljörörelsens granskningar, följt av vänstern. Miljöpartiet vill i alla fall skydda natur och ställa om teknik

snabbt, men vågar inte heller de förklara värdet av att ändra vår livsstil, till det bättre. Det hjälper ej att vara bäst på plan om den håller på att svämma över av stigande havsnivåer. Valrörelsen präglas helt av kortsiktiga ”kissa i byxan”-förslag som för stunden gör livet lite lättare. Till och med rena lögners sprids för att nedgöra motståndaren. Denna valrörelse präglas av högerens gnäll mot att det finns ett miljöparti samt av socialdemokratins fokus på annat än miljö. Inte ett enda parti utgår i sina budgetar från det självklara faktum att vi bara har en planet. Alla partier dukar upp sitt valgods som ger internettrollen och tandtrollen mättnad för stunden, till priset av vår framtid.

Var är idéerna om ett bättre liv, som samtidigt respekterar naturens gränser, där vi inte bara ställer om tekniken utan även våra liv? När slutade vi drömma om att livet kan bli bättre trots alla kriser? Om frihetskämparna förr kämpade mot kolonialmaktens och elitens dominans, kontroll och förtryck är det vår generations uppgift att kämpa mot dominans, kontroll och förtryck av naturen. Det finns fler människor på jorden och samtidigt måste enormt mycket mer mark och hav skyddas. Mark- och havsresursuttaget måste minska. Samtidigt höjs minimilönerna i Asien. Det betyder att överflödet av billig skit och en och annan nytting vi vant oss vid att kunna köpa är över. Det kan ingen politiker ändra på. Att du och jag kunnat köpa så mycket är för att vi kunde få de globala resurserna billigt och framför allt få åtta timmar av en asiats arbetsliv i utbyte mot en av våra, även när vi inte ens jobbade mer effektivt. Denna sista rest av den gamla slaverilogiken – att vi av naturen är mer värda än andra – håller lyckligtvis på att försvinna. Det betyder dock att vår arbetstimme kommer kunna köpa oss färre prylar.

När dagens ekonomiska system växte fram upplevdes naturen som obegränsad, men vår förmåga att omvandla den till bekvämligheter var begränsad. Det gav oss ökat välmående och lycka att kunna tillverka mer och stödja allt som ledde till det. I dag är situationen den omvända, det är naturen som är begränsad, inte vår produktionsförmåga. Då behövs ett nytt ekonomiskt system som respekterar naturens gränser. Men om jobba och shoppa inte längre kan vara måttet på alltings framgång, vad ska vi satsa på?

Lyckoforskningen visar att familj, vänner, fysisk aktivitet – helst i naturen – och även ökad inkomst, till en viss nivå, gör oss lyckliga. Minskade sociala klyftor och ökad tillit ökar lyckan väsentligt. Ändå har nästan allt fokus i politiken legat på att öka inkomsten, även för människor som inte blir märkbart gladare av att ha mer.

Kan den nya tidens politiska vision bli att göra mindre av det vi betalas för och mer av det vi gör för att vi vill?

Ett självklart svar är kortare arbetstid. Det ger oss mer tid över för allt som gör oss lyckligare (utom pengar) och samtidigt är det ett effektivt sätt att minska utsläppen – de minskar i genomsnitt med 0,8 procent för varje 1 procent minskad arbetstid. Ska vi lösa problem på riktigt borde valrörelsen handla om hur vi ökar tilliten, samarbetskraften – inte bara konkurrenskraften.

Dagens finanssystem låter några privatbanker skapa pengar som skuld (banken har inte en miljon när du tar ett banklån, de skapar den oftast). Detta system kollapsar utan tillväxt och det ökar klyftorna varje år då pengarna ansamlas hos de som äger bankerna. Partier som säger sig vilja minska klyftorna i detta system är som att ro motströms mot en flodvåg av ojämlikhet – de har aldrig en chans. Utan ökad jämlikhet kommer det heller aldrig att finnas stöd för en omställning som går snabbt nog.

Tillväxten har inte frikopplats från resursförbrukningen globalt på 50 år, så dagens finanssystem göder en social och ekologisk katastrof. Det finns bra och enkla förslag att ändra

på detta men de har du inte hört en enda gång i valrörelsen. Här finns plats för visionerna och lösningarna!

När ska det första partiet våga köra en valrörelse på att vi ska slippa göra saker? Du behöver inte köra, servicen är nära. Du slipper köpa kilowattimmar när du effektiviserar bort dem. Du köpte inte prylen, den fanns till låns. Du slipper gruvan och kön vid vägbygget, de blev onödiga. Ibland är det goda i livet lättare att få gjort, genom att avstå från det som ”måste göras”. Du sparar mycket pengar, miljö, resurser och tid, du slipper jobba lika länge. Det du får mer av är fri tid, och mer plats i ditt förråd och för naturen att återhämta sig. Kanske kan hängmattan till och med uppgraderas från att ses som ett massförstörelsevapen mot arbetslinjen till att bli en plats där vi och naturen får återhämta oss och på allvar fundera på vad som gör oss gott. Men 2022 är det tydligen höjden av bakåtsträvande – så välkommen åter till stressen och pressen att ständigt tillverka, jobba och göra mer, av allt.

Carl Schlyter, kampanjledare för systemförändring och klimat på Greenpeace

Internationalen

Rösta på V på söndag!

Ledare

Internationalen 8/9 2022

- ▶ Vissa är besvikna på Vänsterns kampanj
- ▶ Men eftervalsdebatten tar vi efter valet
- ▶ Nu gäller det att besegra högern

Majoriteten av de viktigaste besluten i vårt samhälle fattas i det tysta, i slutna styrelserum och på bolagsstämmor utom räckhåll för demokrati och politik. Det gör inte rösträtten oviktig, tvärtom, det vet de rika och mäktiga. I deras segregerade ”Capitaltowns”, i Hovås, Djursholm eller Limhamn, går de välbeställda man ur huse för att rösta på sina partier, där Moderaterna alltid har dominerat och först på senare har fått konkurrens av SD och KD. I överklassens områden vet folk att deras representanter går att lita på, de kommer aldrig att kompromissa bort sina vallöften utan troget företräda de rikas klassintressen.

I många arbetarområden är förhållandet det motsatta. Hade landets arbetare röstat lika mycket och lika klassmedvetet som överklassen skulle valen vara rena formaliteter. Men i de fattigaste områdena är valdeltagandet som lägst, liksom förtroendet för de partier som säger sig företräda dem. För många gånger har löften svikits och kompromissats bort.

I årets val är det bara Vänsterpartiet som tydligt är mot den marknadsanpassning som river ner välfärden. Som tydligt går emot den allt mer skamlöst och outhärdliga rasismen i borgarnas och Socialdemokraternas valpropaganda, den som bara leder till att de öppna rasisterna i sd radikaliserar och kan sprida sitt gift ännu bredare.

Det är bara Vänsterpartiet som sagt nej till NATO-medlemskap och anpassning till USA:s militära herravälde. Som går emot försämrat anställningsskydd och urholkade fackliga rättigheter. Som ser sambandet mellan den pågående klimatkrisen och kapitalets vinstjakt. Krav som alla pekar mot ett samhälle där de arbetande kan styra sina egna liv.

Dessvärre syns detta alltför lite i partiets valkampanj som ängsligt undviker det mesta som de tror kan stöta bort någon väljare. I stället för att betona arbetarrörelsens möjlighet att mobilisera underifrån och nödvändigheten av enighet mot högern pågår en personfixerad kampanj och lama paroller som ”Din trygghet, politikens ansvar”. Ett sätt att bedriva politik som snarare hämtats från de inhyrda konsulterna i PR-firman Strategies 360 från USA än

partiets egna demokratiska beslut och de folkrörelse-traditioner en offensiv vänster behöver återknyta till. Resultatet är en vag och utslätat röst som inte gör någon entusiastisk.

Som vid missgreppet – rakt mot partiets grundlinje – att tillsammans med högern sänka bensinskatten istället för utmana billobbyn och fossilkapitalet. Helt i onödan fick det i grunden borgerliga miljöpartiet där en gratischans att framstå som det enda klimatpartiet och slippa diskutera saker som sin uppslutning bakom privatiseringsextremisternas härjningar i Stockholm.

Tanken med denna utslätade kampanj är att framstå som realistiska och vinna röster. En uppenbar risk är att det motsatta sker och att Vänsterpartiet i stället för att framstå som ett rakryggt alternativ till fortsatt daltande med klimatkrisens profitörer och överklassens utplundring av våra gemensamma tillgångar, framstår som ett parti av politikerproffs bland andra.

Detta behöver diskuteras på djupet i den breda vänsterns eftervalsdebatt. Nu gäller det framför allt att besegra högern och sätta stopp för en regering stödd på extremhögern. Att avstå från att rösta i besvikelse på V:s valkampanj gynnar bara dessa krafter. För, trots allt, en röst på Vänsterpartiet är en tydlig röst mot en högerregering och ju fler vänsterröster desto större möjlighet att sätta press på Socialdemokraterna i frågor om jämlikhet, välfärd och klimat för att åtminstone i någon mån bromsa deras rusning högerut. Utan att någonsin glömma att det verkliga trycket behöver komma underifrån, från aktivitet i vardagen och rörelser i samhället och på arbetsplatserna. Idag och efter valet.

Centern och agrarfascismen: Några ränder gick aldrig ur

Håkan Blomqvist

Internationalen 8/9 2022

"Medmänsklighet – inte rasism". "Män som slår ska aldrig komma undan". Valaffischerna från Centern och det resoluta avståndstagandet från Sverigedemokraterna profilerar partiet som det socialliberala partiet i årets val. Så har det långtifrån alltid varit. Håkan Blomqvist berättar här om Centrerns grumliga förflutna.

Bondeförbundet som Centern hette på den tiden påstod att det var arbetarna och kommunister som startat beskjutningen under Ådalsmassakern 1931.

Valaffischerna från Centern och det resoluta avståndstagandet från Sverigedemokraterna profilerar partiet som det socialliberala partiet i årets val. Så har det långtifrån alltid varit. Håkan Blomqvist berättar här om Centerns grumliga förflutna.

Centern har sitt ursprung i Bondeförbundet från 1913. Då gällde extremkonservativ kristen nationalism för, som det hette, landsbygdssverige mot socialdemokratin, liberalismen och storindustrins politiska höger, eller ”stadspartierna”.

Det var inte lantarbetarnas, torparnas och statarnas landsbygdsrörelse utan de självägande böndernas organisering med de välbärgade gårdarnas och markägarnas intressen i spetsen. Försvaret av den privata äganderätten, ”fädernebygden”, och rädslan för stadens ”massor”, organiserade i fackföreningar och arbetarparti med krav på demokratiska rättigheter och omfördelande beskattning, var stundtals militant.

Under hungerrörelsen 1917 när arbetare med kvinnor i täten inventerade livsmedelsförråd i butiker och gårdar kunde bondeförbundare mobilisera till försvar mot ”hungerkommissionerna”. Och gentemot de statliga kontrollerna av livsmedelstillgången för uppköp till ransoneringssystemen mindes SLU-bladet – ungdomsförbundets tidning – glatt hur alltför nitiska livsmedelsfiskaler fick sina bakdelar spetsade på harvar.

Vid riksdagskompromissen för allmän rösträtt i december 1917 röstade Bondeförbundets företrädare emot. Dess starke ledare Olof Olsson, ”Kullenbergstorp”, varnade för de fattiga arbetarmassorna som bara skulle få rättigheter utan skyldigheter: ”Nu rycker upp det nya frälset, visserligen icke under adligt sköldemärke, men ett frälse som har rättigheterna men suddar ut skyldigheterna.” Garantier måste införas, menade han, för att kontrollera rösträttens följer så att ”en tillfälligt uppjagad stämning i en viss riktning icke kan löpa rent av bort med förståndet.”

Under 1920-talet understödde Bondeförbundet alla framgångsrika försök av Högern att fälla de socialdemokratiska minoritetsregeringarna. Ett frontalangrepp mot fackföreningsrörelsen utgjordes av de så kallade Stripadirektiven 1926 då statens Arbetslöshetskommission tvingade arbetslösa att agera strejkbrytare vid en syndikalistisk gruvkonflikt. Kullenbergstorp hörde till direktivens rabiata försvarare, det gällde att stå upp för ”statens intresse” mot arbetarnas ”solidaritetsintresse”. Den socialdemokratiska minoritetsregeringen tvingades avgå.

Bondeförbundets motstånd mot fackföreningsrörelsen skulle bli alltmer militant under det sena 1920-talets strider på arbetsmarknaden och 1930-talsdepressionen.

Bondeförbundspressen skaldade under devisen ”Vaknen bönder!”

*Vilka massor parasiter
tära ej vår samhällskropp
Lägsta arten härjar nederst,
grannare ju högre opp.*

”Lägsta arten”, det var de fackligt organiserade arbetarna. De var ”djupets mörkmän” vars ”enda åtrå heter makt”. Men mot dem – och ”trust- och monopolväldet” – stod en ”vaken bondehär” redo att storma fiendens ställningar.

Från lyrik till praktik handlade det om att slå tillbaka försöken av lantarbetarfacken att sluta kollektivavtal på gods och gårdar under 1920-talet. Beryktad blev den två år långa striden i smäländska Möre 1929–31 då strejkande lantarbetare vräktes från sina hem och svartlistades medan strejkbrytare, som den ökände ”Kåremoslaktaren”, sökte knäcka strejken, och delvis lyckades. Mörekonflikten ägde rum samtidigt med Mjölksstriden i Ådalen 1930 när en av intresseorganisationerna bakom Bondeförbundet försökte stoppa Väg- och vattenarbetarnas fackliga organisering. Striden gällde kollektivavtal för vägarbeten som lantbrukarna gjorde

anspråk på och blev efterhand våldsam. Bönderna blockerade livsmedelstransporter till industriorter, mjölk och ägg hölldes demonstrativt ut mitt under depressionens svåra försörjningstid.

Vid militärens massaker på strejkande arbetare i just Ådalen året efteråt darrade Bondeförbundet inte på handen. I riksdagen fördömde Kullenbergstorp arbetarna och bondepresen skyllde dödsskjutningarna på kommunister. Det var demonstranterna som under ledning av agenter från Kommunistiska Internationalen hade stormat fram i välorganiserade kommandon och systematiskt beskjutit militären. Ja, redan vid militärens färd från Umeå till Ådalen hade militärtåget beskjutits. När Ådalskommissionen efteråt slog fast att ingen sådan beskjutning skett och inga vapen påträffats bland arbetarna anklagades kommissionen: ”Demonstranterna ursäktas, ordningsmakten dömes.” Och begravningen av Ådalsoffren hänades som ”Röd ritual i Gudmundrå”. (Citaten från Bondeförbundets tidning Nord-Sverige)

Det var just under denna tid som de extremnationalistiska och arbetarfientliga tongångarna från Bondeförbundet nådde en slags klimax. Vid kongressen 1933 antogs det numera ganska omtalade rasbiologiska programmet för att ”skydda Sveriges folk mot rasförsämring”. Egentligen var det inte nytt utan hade haft föregångare ändå sedan 1919 då rädslan för ”Västerlandets undergång” och folkens ”degeneration” varit så utbredd i de flesta politiska läger. Men att just 1933, mitt under nazismens seger i Tyskland, lyfta kampen mot ”inblandning av främmande mindervärdiga utländska raselement” pekade mot en slags gemenskap med de politiska krafter som började gruppera sig kring det nya Nazityskland. Året därpå skulle Högerpartiets ungdomsförbund byta hatt till Sveriges Nationella Förbund, den då största organisationen i den svenska nazistiska floran. I Finland klev den agrarfascistiska Lapporörelsen in i riksdagen. Rörelsen hade gjort sig känd för att storma kommunistiska lokaler och genomföra ”skjutsningar” av vänsterpolitiker ut i vildmarken för att misshandlas.

Under den svenska Mjölksstriden tog lappomännen kontakt med stridbara bondeförbundare, bland annat med den tidigare socialdemokraten Otto Wallén på Sänga-Säby i Ekerö utanför Stockholm. Wallén hade länge gjort sig känd för sina militanta tongångar för böndernas ”klasskamp” mot både arbetarklass och överklass och hade kastat sig in i Mjölksstriden. Han sades i sin agitation ha manat bönderna till bevapning och till och med viftat med en pistol som han påstod sig ha använt mot fackpåvar.

Men just 1933 var året då Bondeförbundet ingick den så kallade ”kohandeln” med socialdemokratin efter arbetarrörelsens stora valseger året innan. Bondeförbundet som tillhört högersidans valsegrare under det så kallade Kosackvalet 1928, hade därefter tappat tusentals väljare. Bondekooperationen krävde ekonomiska uppgörelser till försvar för det krisdrabbade jordbruket. Den stora kristidsuppgörelsen gav lantbruket skyddstullar och annat stöd medan socialdemokratin kunde påbörja sin arbetslöshetspolitik med bland annat offentliga arbeten.

Enligt historikern Alf W Johansson innebar uppgörelsen en vändpunkt. Bondeförbundets utveckling i agrarfascistisk riktning hejdades. Det är en möjlig tolkning. Men samtidigt levde de starka idéströmningarna för vad förbundet kallade ”fosterländsk folkgemenskap” kvar och det var ingen slump att det var just Otto Wallén som i egenskap av riksdagsman för Bondeförbundet i februari 1939 yttrade sina för eftervärlden ökända ord i kammaren mot att ge judiska läkare från Nazityskland arbetstillstånd: ”Jag erkänner gärna, herr talman, utan att blygas att jag idag är antisemit. (...) Den asiatiska folkstammen passar icke i sällskap med vår hyggliga svenska folkstam. (...) Låt svenskt arbete förbehållas svenskarna och låt oss behålla det svenska blodet rent.”

Efter kriget och Förintelsen förpassades förstås allt sådant till glömska och Bondeförbundet motionerade i riksdagen om förbud mot raspropaganda. Förbundet bytte på 1950-talet namn

till Centerpartiet och samregerade under några år med Socialdemokraterna fram till ATP-omröstningen om allmän tilläggspension 1957. Men där tog det stopp. Centerns politiska geners avsky mot ”fackföreningsvälde” och kollektiva lösningar för att gynna den ”lägsta arten” i ”samhällskroppen” sade absolut nej till obligatorisk tilläggspension. Och så har det fortsatt från motståndet mot arbetsrättsreformerna och löntagarfonder på 1970-talet fram till Januariavtalets krav på avveckling av anställningsskydd och förstärkt ägarmakt över jord och skog – mot strandskydd och skogsinventering.

Rasbiologin och dragningen åt agrarfascismen är sedan länge ett bleknat minne blott. Inga sådana skuggor ska falla över Annie Lööfs och nutidscenterns gröna linjer mot högerblockets flirt med den öppna rasismen. Men när SSU och andra socialdemokrater nu varnar för regeringssamarbete med Centern är det avskyn mot arbetarrörelsens fackliga kamp, kollektiva lösningar och omfördelade beskattning de tänker på. Där gick ränderna aldrig ur.

Viktigaste valet sedan 1976

Anders Karlsson

Internationalen 8/9 2022

Jag hade fyllt 14 år när jag 1976 för första gången förhöll mig aktivt i en valrörelse. Med mina rötter i ett troget socialdemokratiskt hem blev det naturligt att med liv och lust engagera sig för S och Olof Palme. Mina erfarenheter från idrottsvärlden gjorde också att det handlade om att ”hålla på ett lag”, och försvara allt vad regeringspartiet stod för till 100 procent. Jag minns att vi arrangerade debatter på skolgården – två sossar mot två moderater med inlägg på fem minuter – där jag lidelsefullt ställde mig bakom kärnkraftsutbyggnaden och underströk att löntagarfonds-förslaget inte utgjorde något hot mot ”blandekonomin”. Men efter 44 år med ett nästan obrutet regeringsinnehav förlorade S valet och min resa längre vänsterut tog sin början.

När jag nu i backspeglarna reflekterar över valet 1976 känns det som att Sverige då stod vid ett vägskäl, och att det därmed var ett av de viktigaste val som överhuvudtaget ägt rum i vårt land. Efter att Olof Palme 1969 blev statsminister hade den sociala reformtakten intensifierats och frågan var nu om Sverige skulle börja att ta de första verkliga stegen mot en radikal samhällsomvandling.

Det var i en tid när socialismen – med utgångspunkten i makt och ägande – åtminstone i socialdemokratins sidoorganisationer och inom fackföreningsrörelsen återigen dammades av: LO kom med sitt löntagarfonds-förslag, SSU levererade ett utkast om hur en kommande socialistisk ekonomi skulle kunna se ut, Kvinnoförbundet ville styra bort från privat ägande av hyresrätter och Broderskaparna talade om ekosocialism. Därtill kom böcker från flera S-märkta debattörer – Villy Bergströms Kapitalbildning och industriell demokrati (1973), Sten Johanssons När är tiden mogen (1974) och Bo Söderstens Den svenska sköldpaddan (1975) – vilka utifrån olika aspekter diskuterade övergången till ett arbetarstyre. Men Torbjörn Fälldins och de borgerligas valseger kom att i realiteten sätta punkt för denna epok och rörelseriktning.

Och nu på söndag går vi till ett val som jag skulle vilja benämna som det viktigaste sedan 1976 där en högerseger innebär att vi översköls av häxbrygden nyliberalism i kombination med en främlingsfientlig och klimat-katastrofal högerpopulism. I ett hårdnande samhällsklimat kommer vi att få se försämringar – och i värsta fall rena klappjakten – riktade mot människor längst ner på samhällsstegen. Ta sjukförsäkringen där högerkoalitionen – förutom SD – aviserat att en återgång till att den som är inskriven efter en viss tid utförsäkras, den så kallade ”stupstocken”, är att vänta, samtidigt som man med en mun betonar att ”en mer restriktiv prövning” står för dörren. Eller ta a-kassan där alla utom SD vill rulla tillbaka de höjda ersättningsnivåer och det mer generösa inskrivningsreglementet som trädde i kraft under pandemin. M vill dessutom gå längre än så och sänka ersättningsnivåerna ytterligare

samt även inom a-kassan inrätta en stupstock, vilket skulle innebära att många arbetslösa istället skulle tvingas att ansöka om försörjningsstöd. Visst är inte SD helt med på noterna inom dessa områden, men i en förhandling är det sannolikt att man faller till föga, mot att man i gengäld vinner gehör för en hel del av sina förslag när det gäller migrations- och integrationspolitiken.

I förra veckan kom så SD med sitt program i 30 punkter för en mer restriktiv asylpolitik, med målsättningen att Sverige ska bli det land med ”lägsta invandringen i Europa”. Som väntat är det en provkarta över hur man på alla sätt vill strama åt och försvåra situationen för den asylsökande: i frågan om rätten till familjeåterförening, möjligheterna som alternativt skyddsbehövande, ekonomiska ersättningar, rätten till juridiskt ombud, med mera. Belysande är också att Jimmie Åkesson hävdar att detta är förslag som det råder samsyn kring i högerkoalitionen. Som den durkdrivne taktiker Åkesson är ges också dokumentet åtminstone ett uns av human anständighet genom att man i resonemanget utgår ifrån vad man menar Sverige kan genomföra utan att överskrida de ramar som EU:s så kallade miniminivå stipulerar – allt för att göra anrättningen mer aptitlig för sina koalitionspartners.

Över allt detta svävar också den katastrofala – eller i vissa sekvenser rent av obefintliga – klimatpolitik som ett regeringsskifte med största sannolikt kommer att innebära. Här slås det frekvent på trumman för en utbyggd kärnkraft. Dessutom betonas potentialen för en framtida lagring av koldioxid. Överhuvudtaget är det tekniska lösningar och marknadskrafterna som ska ”fixa” det hela, utan några omfattande strukturella omställningar och med andemeningen att vi som individuella medborgare kan fortsätta att leva på ungefär som vanligt – inget om att bilkörandet, flygandet och köttätandet måste reduceras avsevärt.

Nu på söndag går vi till valurnan för att rösta mot högern och för att Vänsterpartiet ska stärka sin väljarandel!

Offensiv

Valrörelsen skickar många varningar

Ledare

Offensiv 7/9 2022

Med mindre än en vecka kvar till valdagen den 11 september är valutgången lika öppen som tidigare. I valet 2018 var det hotet från högern och särskilt Sverigedemokraterna som blev avgörande.

I valets slutskede stoppades väljarflykten från Socialdemokraterna och partiet räddades undan en total valkatastrof. Det skulle dock ta lång tid innan en ny regering kunde bildas, först i januari 2019 blev den nya regeringen klar som en följd av det januariavtal som S, MP, L och C slutit.

Valet 2018 blev inledningen till en fördjupad politisk kris som i årets valrörelse tagits till en ny nivå. De etablerade partiernas valrörelse har dominerats av batongpolitik och en tävlan i vem som kan slå hårdast nedåt.

Rasism och skuldbeläggning har genomsyrat inte bara de blåbrunas valkampanj utan också varit en del av Socialdemokraternas, vilket sänder tydliga varningar om vad som väntar efter valet, oavsett vem och vilka som bildar regering.

Aldrig har en valrörelse varit så frikopplad från verkligheten och den dramatiska krisutvecklingen, globalt och i Sverige.

Prischocken, välfärden, klassklyftorna och klimatet har varit icke-frågor. Dessa avgörande frågor har även tagit liten plats i Vänsterpartiets valrörelse eftersom V-ledningens övergripande mål är att få bilda regering med S och C.

Sedan det förra valet 2018 har högern omgrupperat sig och format ett blåbrunt block som länge hade Moderaterna som största parti. Men i valrörelsen har M tappat väljare till SD, som i opinionsundersökningar blivit landets näst största parti. M har också tappat till S, särskilt i Stockholm.

Det växande reaktionära hot som SD:s frammarsch utgör tillsammans med den snabbt förvärrade ekonomiska krisen kan fälla avgörandet och ge Socialdemokraterna möjlighet att på nytt bilda regering. Men polariseringen är starkare nu än 2018 och den högerpolitik som bedrivits under de senaste fyra åren har fördjupat Socialdemokraternas förtroendekris. Under valrörelsen har dessutom S aviserat att man är beredd att ta nya steg högerut, vilket spelar de blåbruna med det rasistiska, kvinnofientliga SD i spetsen i händerna.

Opinionen är dock extremt flyktig och även bland högerväljare sprider uppgången för SD rädsla och oro, som i valrörelsens elfte timme kan resultera i röstförluster för de blåbruna.

Det återstår också att se i vilken mån som den snabbt fördjupade globala kapitalistiska krisen påverkar valutgången. ”Det (den accelererande krisutvecklingen) kan ställa oss inför situationer som många för bara ett år sedan skulle tagit för osannolika: Hushåll som går omkull ekonomiskt, företag som inte klarar produktionskostnaderna och ett i största allmänhet fattigare samhälle”, skrev Göteborgs-Posten i en ledare den 3 september och tvingades samtidigt medge att framtiden hade kommit bort i partiernas valrörelse.

”**Detta är ett Lehman-ögonblick för energimarknaden**”, sa Finlands ekonomiminister Mika Lintilä efter att landets regering i söndags (den 4 september) beslutat att ställa upp med räddningspaket på motsvarande 110 miljarder kronor för att rädda energibolagen. (Kollapsen för investmentbanken Lehman Brothers hösten 2008 kastade världen ned i en global finanskris.) Det var också hotet om en ny finanskris samt för att ge sken av handlingskraft som fick den svenska S-regeringen, med stöd av övriga partier, att snabbt besluta om att ge de svenska energibolagen likviditetsgarantier på flera hundra miljarder kronor för att skydda deras vinster ([läs mer](#)).

Hushållen väntar dock fortfarande på kompensation.

Efter valet hotar en av de värsta dyrtidsvintrarna på länge och ytterligare nedskärningar i välfärden. I det läget skulle en ny blåbrun regerings piska och batong mycket snabbt kunna provocera fram en låglönerevolt liknande den som blev svaret på Carl Bildts högerregering 1991-94 eller den revolt underifrån som den första Alliansregeringen mötte hösten 2006.

Men även om de blåbruna inte får majoritet och en ny S-ledd regering bildas så står en ny tid för dörren, där den ackumulerade ilskan mot orättvisor och ”dom där uppe”, stämningar som årets hemska valrörelse har förstärkt, också uttrycks i kamp för sociala förbättringar och för klimatet – de frågor som valrörelsen inte handlat om – samt antikapitalism.

Extrem normalisering av rasism i valet

Cissi Lamke

Offensiv 7/9 2022

Det här valet är Sverigedemokraternas bästa vänner med högerpartierna M, KD och L. Rasismen och partiets historia har normaliserats till en ny nivå.

Vilka fler är det SD samarbetar med? Det handlar både om närmast nazistiska organisationer, men också om kriminella MC-gäng. (Men faktiskt avgick även en moderat lokalpolitiker nyligen på grund av kontakter med MC-gäng.)

Enligt uppgifter i media har allt fler SD-politiker kontakter med högerextrema organisationer. En tidigare ledande SD-tjänsteman, Christoffer Dulny, arbetade för extremhögerens satsning AltRight Corporation (vars svenska del aldrig blev av) – och har offentligt uttryckt sin beundran för Adolf Hitler.

Individuellt eller som parti samarbetar SD bland annat med högerextrema Alternativ för Sverige och nazistiska NMR. Ledande SD-are uttalar sig för målet att bli en bred samlingspunkt för extremhöger.

Partiet driver också nyhetssajten Riks, som bland annat ägnar sig åt att hetsa mot etablerade politiker som Annie Lööf och miljöminister Annika Strandhäll. Det är inte otroligt att Riks inspirerat till mordet i Visby och till planerna på att mörda Annie Lööf.

Detta har granskats av antirasistiska Expo, som i nya artiklar visar att Sverigedemokraterna bildades av svenska nazister med rötter i bland annat nazistiska Nordiska Rikspartiet och Bevara Sverige Svenskt. Ungdomsförbundets första ordförande var också öppet nazist. Under sina första år på nittioalet samarbetade SD också öppet med partier som franska Front National och det italienska fascistpartiet Movimento Sociale Italiano.

Att högerpartier – Moderaterna, Liberalerna och KD – samarbetar med SD är för att säkra regeringsmakt efter valet. En högerregering efter valet skulle innebära stort inflytande för SD:s rasism och högerpolitik.

Stoppa rasismen och hetsen mot förorterna

????

Offensiv 7/9 2022

Vi som bor i Jordbro har sett högerpartiernas politik i verkligheten. Kulturhuset revs och över 20 föreningar tvingades flytta till sämre lokaler eller blev hemlösa. Så ser er politik för förorterna ut i verkligheten.

Det sa Robert Bielecki, trea på Rättvisepartiet Socialisternas lista i Haninge, på en manifestation utanför Haninge kommunhus i måndags.

Robert var en av flera talare som varnade för rasismen och hetsen mot förorterna i årets valrörelse. En valdebatt mellan partierna i kommunfullmäktige hade utannonserats, men bara 3-4 politiker syntes till.

– Den här valkampanjen har sett fler rasistiska utspel än någonsin. Sverigedemokraterna hyllas av Moderaterna och högerpartierna tävlar om att lägga förslag som pekar ut boende i förorterna, som kallas ”utomnordiska”, som kriminella. Men även Socialdemokraterna med sina förslag om en maxgräns för andelen ”utomnordiska” i bostadsområden går i samma riktning, sa Mattias Bernhardsson.

Vi vet att det är deras högerpolitik, med ökade klyftor och nedmonterad välfärd, som måste brytas. Förorterna måste rustas upp och det finns resurser att göra det, sa Mattias.